

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRING

Til Regionsrådet i Region Hovedstaden

Konklusion med forbehold

Vi har revideret det af Region Hovedstaden aflagte investeringsregnskab "Anlæg under pulje til fysiske rammer i psykiatrien, der understøtter reduktion i tvangsanvendelsen", for perioden 2014 - 2017. Puljen, der er finansieret af statslige midler, udgør for Region Hovedstadens vedkommende 31.560 t.kr. Investeringsregnskabet udarbejdes i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om regioners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Investeringsregnskabet udviser en samlet udgiftssum på 30.926 t.kr.

Bortset fra indvirkningerne af de forhold der er beskrevet i "Grundlag for konklusion med forbehold", er det vores opfattelse, at investeringsregnskabet for bevillingen til "Anlæg under pulje til fysiske ramme i psykiatrien, der understøtter reduktion i tvangsanvendelsen", for perioden 2014 - 2017, i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med retningslinjerne i Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om regioners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Grundlag for konklusion med forbehold

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision, Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om regionernes budget og regnskabsvæsen, revision mv. og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i erklæringens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af investeringsregnskabet". Vi er uafhængige af regionen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion med forbehold.

Det er ved revisionen konstateret, at der ikke foreligger en anlægsbevilling fra Regionsrådet. Dette vurderes ikke at være i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets Bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Vi tager, på baggrund af ovenstående, forbehold for regnskabs efterlevelse af gældende regnskabsbestemmelser på dette punkt.

Fremhævelse af forhold i regnskabet - anvendt regnskabspraksis samt begrænsning i distribution og anvendelse

Vi henleder opmærksomheden på, at opgørelsen er udarbejdet i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om regioners budget og regnskabsvæsen, revision mv. Som følge heraf kan regnskabsopgørelsen være uegnet til andet formål.

Vores erklæring er udelukkende udarbejdet til brug for Region Hovedstaden, og bør ikke udleveres til eller anvendes af andre parter.

Ledelsens ansvar for investeringsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af investeringsregnskabet, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med retningslinjerne i Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om regioners budget og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde investeringsregnskabet uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Herudover er det ledelsens ansvar, at opgørelsen er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter.

Revisors ansvar for revisionen af investeringsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om investeringsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisorerklæring med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision, Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om regionernes budget og regnskabsvæsen, revision mv. og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af opgørelsen.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i investeringsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af regionens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den praksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af investeringsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, og om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder og forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Region Hovedstadens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores erklæring gøre opmærksom på de tilknyttede oplysninger i investeringsregnskabet eller, hvis de tilknyttede oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen på vores revisorerklæring. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Region Hovedstaden ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Roskilde, den 12. oktober 2018

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr. 20 22 26 70

Per Lund
Statsautoriseret revisor

Region Hovedstaden
 Kongens Vænge 2
 3400 Hillerød

Opgang Opgang 8, 7. sal
Telefon 38697500
Direkte 38697516
Web www.regionh.dk

Dato: 12.oktober 2018

Afsluttende investeringsregnskab for anlægsinvesteringer til "Anlæg under pulje til fysiske rammer i psykiatrien, der understøtter reduktion i tvangsanvendelsen." Bevilling fra Sundheds- og Ældreministeriets anlægsinvesteringspulje 2014.

På baggrund af ansøgning af 5.marts 2014 til Sundheds- og Ældreministeriets anlægsinvesteringspulje 2014, blev Region Hovedstaden bevilget 31.560.000 kr. til anlæg af fysiske rammer, der understøtter reduktion i tvangsanvendelsen i psykiatrien. Bevillingen er meddelt Region Hovedstadens Psykiatri som budgetramme i økonomirapporteringen, efter forudgående formandsmeddelelse d. 28. januar 2014.

Regnskabet for den samlede bevilling for A-61800-34-01 aflægges hermed:

Beløb i 1.000 kr.	Budget	Forbrug					Restbud.
	Samlet	2014	2015	2016	2017	Total	Total
Aktivitet som tvangsforebyggende middel	5.900	895	3.017	1.983		5.895	-5
Forbedringer af indendørs forhold, der bidrager til tvangsnedbringelse	3.960	3.277	93	148		3.519	-441
Forbedringer af haveanlæg/udendørs arealer	19.300	9.320	6.767	1.940	985	19.011	-289
Forsøg med sanserum	2.400	1.804	696			2.500	100
I alt	31.560	15.297	10.573	4.071	985	30.926	-634

Bevillingsoverholdelse

Regnskabet udviser et mindreforbrug i forhold til det bevillingsgivne budget, på kr. - 634.296,71 svarende til 2%. Aktiveringerne i anlægskartoteket udgør i alt kr. 30.925.703, fordelt med kr. 27.790.839 på anlægsgruppen Bygninger og kr. 3.134.864 på anlægsgruppen Inventar.

Projektforløb

Etableringen af et nyt træningsrum og indkøbet af tidssvarende motionsredskaber blev afsluttet i 2014, mens opførslen af aktivitetshallen, pga. forsinkelse som følge af anden byggesag, først blev færdiggjort i 2016 efter aftale med ministeriet. Hallen blev opført som en integreret del af et nyt intensivt afsnit og sikrer patienternes muligheder for fysisk udfoldelse under indlæggelse, og dermed forventeligt nedbringe brugen af tvang.

På PC Ballerup blev der installeret fjernsyn på sengestuer, og personale- og patientområder er blevet integreret bedre. Derudover er der etableret bedre muligheder for selvbetjening mht. mad og drikke – bl.a. ved køb af inventar.

På mange psykiatriske centre har patienterne tidligere kun haft mulighed for at komme ud i små atriumgårde, hvilket har ført til konflikter og opkørte situationer, som kunne ende i tvang. Ved at indhegne havearealer udenfor bygningerne, har patienterne nu bedre mulighed for at bevæge sig ud og få opfyldt individuelle behov, og i disse større haver har det været muligt at etablere aktiviteter eller sansepåvirkende tiltag.

Sanserummene er etableret i tæt samarbejde med den lokale kliniske behandler-stab, og indeholder stimuli til flere sanser. Således er der arbejdet med lysregulering, visualiseringer ved projektioner, musik og lyde, samt møblement og puder, som trykstimulerer kroppen. Investeringerne har sammen med Region Hovedstadens Psykiatri generelle fokus på tvang, været medvirkende til en positiv udvikling i reduktion i brugen af tvang. Ved måling opgjort medio december 2017, fremgår bl.a., at antallet af bæltefikseringsepisoder er faldet markant siden 2014 – fra 1.625 til 772 i 2017.

Regnskabsberetning

Det erklæres herved, at

- projektet er afsluttet og alle udgifter er afholdt i overensstemmelse med den meddelte bevilling
- regnskabet er aflagt i overensstemmelse med kasse- og regnskabsregulativet samt regionens byggestyringsregler
- alle udgifter, der er medtaget i regnskabet, vedrører den meddelte bevilling
- vi ikke har kendskab til transaktioner, der ikke er i overensstemmelse med de love og regler, som Regionen er underlagt.

Koncernregnskab, Finansregnskab, den 12. oktober 2018

Birgitte Lorenzen
Enhedschef, Koncernregnskab

Kim Sander
Projektchef, Region Hovedstadens Psykiatri

REGION HOVEDSTADEN

Til BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, Roskilde

LEDELSENS REGNSKABSERKLÆRING VEDRØRENDE INVESTERINGSREGNSKABET Anlæg under pulje til fysiske ramme i psykiatrien, der understøtter reduktion i tvangsanvendelsen

Denne regnskaberklæring er afgivet i forbindelse med revisionen af projektregnskabet for Region Hovedstaden for projektregnskabet for perioden 1. januar 2014 til 31. december 2017 udvisende et samlet resultat på i alt 30.926 t.kr. Forretningsudvalget er ved en formandsmeddelelse d. 28. januar 2014 blevet orienteret om den statslige pulje. Revisionen udføres med det formål at kunne forsyne investeringsregnskabet med en erklæring med høj grad af sikkerhed om, hvorvidt dette i alle væsentlige henseender er korrekt opgjort i overensstemmelse med tilsagnsskrivelsen.

Det er vores ansvar at aflægge investeringsregnskabet i overensstemmelse med bestemmelserne i tilsagnsskrivelsen.

Vi bekræfter efter vores bedste overbevisning følgende forhold:

- at samtlige transaktioner, herunder alle indtægter og omkostninger for projektet, er medtaget i investeringsregnskabet og er periodiseret korrekt,
- at vi har ansvaret for at følge regnskabs- og interne kontrolsystemer, der skal forebygge og opdage besvigelser og fejl,
- at projektet er afsluttet, samt at omkostningerne er afholdt i perioden 1. januar 2014 - 31. december 2017, og at de vedrører projektet
- at tilskudsbetingelserne og forudsætningerne for tilskuddet er opfyldt,
- at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved projektets gennemførelse,
- at vi har givet adgang til alle oplysninger og dokumenter vedrørende formodede og konstaterede besvigelser, herunder oplyst vores vurdering af risikoen for, at investeringsregnskabet kan indeholde fejlinformation som følge af besvigelser,
- at der ikke ud over det oplyste i investeringsregnskabet er forekommet tilfælde af besvigelser eller formodning herom, som kan have påvirket investeringsregnskabet,
- at de forudsætninger, der er anvendt ved udøvelsen af regnskabsmæssige skøn, er rimelige,
- at revisor har fået adgang til alle dokumenter og har fået alle oplysninger, som er nødvendige for bedømmelse af investeringsregnskabet.
- at vi er bekendt med det forbehold som BDO tager på regnskabet.

Koncernregnskab, den 12. oktober 2018

Birgitte Lorenzen
Enhedschef, Koncernregnskab

Kim Sander
Projektchef, Region Hovedstadens Psykiatri